

WOJEWODA
WARMIŃSKO - MAZURSKI
Marian Podziewski

Olsztyn, dnia 5.02.2015 roku

PS-II.431.2.19.2014

Pani
Alicja Pasternak
Kierownik
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Górowie Iławeckim

ul. Armii Czerwonej 7
11-220 Górowo Iławeckie

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuje Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę sprawdzającą przeprowadzono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim (ul. Armii Czerwonej 7; 11-220 Górowo Iławeckie; REGON: 004456116; NIP: 743-10-51-193).
(akta kontroli str.1-2)

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim nadzorowała **Pani Alicja Pasternak**, która od 1 listopada 2000 roku pełni funkcję Kierownika tej jednostki.
(akta kontroli str.3-7)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- **Zdzisław Jankowski** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu - przewodniczący zespołu kontrolnego:
 - legitymacja służbowa nr 9/10 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego - z dnia 2 grudnia 2014 roku nr FK-VI.0030.1249.2014 - do przeprowadzenia kontroli sprawdzającej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim.
(akta kontroli str.8-9)
- **Eliza Latkowska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu:
 - legitymacja służbowa nr 20/2013 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 2 grudnia 2014 roku nr FK-VI.0030.1250.2014 - do przeprowadzenia kontroli sprawdzającej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim.
(akta kontroli str.10-11)

Kontrola sprawdzająca została przeprowadzona w dniach od 12 grudnia 2014 roku do 18 grudnia 2014 roku. Odnotowano ją w książce kontroli prowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim pod pozycją 14.
(akta kontroli str.12)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych – sprawdzenie wykonania zaleceń i wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 18 grudnia 2012 roku nr PS-II.431.7.13.2012 wydanych po kontroli problemowej przeprowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim (w dniach 23, 24, 25, 26, 29 i 31 października 2012 roku);

- **okres objęty kontrolą**

okres zasiłkowy 2013/2014 (świadczenia pielęgnacyjne od 1 lipca 2013 roku do 31 października 2014 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) w związku z art.20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1456 z późn. zm.) – *zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.*

(akta kontroli str. 13-19)

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie z uchybieniami.**

USTALENIA KONTROLI

Gmina miejska Górowo Iławeckie liczy około 4.450 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w gminie tej jest Burmistrz Górowa Iławeckiego.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień Burmistrza Górowa Iławeckiego - zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych - **zadania te realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim.**

(akta kontroli str. 20-26)

Decyzje z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez Burmistrza Górowa Iławeckiego.

Na dzień rozpoczęcia kontroli sprawdzającej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu*, nadanego w drodze Uchwały Nr XVI/51/2011 Rady Miasta Górowo Iławeckie z dnia 29 sierpnia 2011 roku (zmienionego Uchwałą Nr LV/270/2014 z dnia 26 czerwca 2014 roku).

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Statut* jednostki określał, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim realizuje zadania administracji rządowej zlecone gminie, w tym zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(akta kontroli str.27-34)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli sprawdzającej - określał *Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim*, stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 4/2013 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 14 marca 2013 roku w sprawie zatwierdzenia tego *Regulaminu* zmieniony Zarządzeniem Nr 1/2014 Kierownika MOPS w Górowie Iławeckim z dnia 29 września 2014 roku.

(akta kontroli str. 35-44)

Zadania objęte kontrolą sprawdzającą wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych realizował (w ramach 0,8 etatu) aspirant pracy socjalnej ds. świadczeń rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim, nad którym bezpośredni nadzór sprawował Kierownik MOPS. Kontrolowane zadania wykonywane były na podstawie aktualnych przepisów prawnych w tym zakresie oraz na podstawie stosownego upoważnienia udzielonego pracownikowi przez Burmistrza Górowa Iławeckiego.

(akta kontroli str. 45-55)

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim nie wpłynęła żadna skarga dotycząca spraw z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Wynikało to z - przedstawionego kontrolującą - rejestru skarg prowadzonego w Ośrodku oraz z informacji złożonej przez Kierownika MOPS.

(akta kontroli str. 56)

Kontroli sprawdzającej i oceny – zgodnie z wydanymi przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego zaleceniami zawartymi w wystąpieniu pokontrolnym nr PS-II.431.7.13.2013 z dnia 18 grudnia 2012 roku – **wymagały zagadnienia dotyczące:**

1. Podejmowanych działań zmierzających do udokumentowania posiadanych uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego przez osoby pobierające te świadczenia w MOPS w Górowie Iławeckim, w aktach, których były braki w tym zakresie; działań podjętych - w przypadku stwierdzenia braku uprawnień do pobierania świadczenia pielęgnacyjnego – w zakresie wszczęcia z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie nienależnie pobranych świadczeń.
2. Sposobu informowania świadczeniobiorców o opłacaniu bądź nieopłacaniu składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne (w przypadku nieopłacania składek sprawdzenie czy podano tego przyczyny).
3. Sposobu prostowania (w trybie art. 113 Kpa) oczywistych omyłek występujących we własnych decyzjach administracyjnych będących w obiegu prawnym (czy nie uchylano własnych decyzji administracyjnych zawierających wady w trybie dotyczącym prostowania oczywistych omyłek).
4. Sposobu prowadzenia postępowania określającego czy przed wydaniem decyzji administracyjnej o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń prowadzone było postępowanie w sprawie ustalenia wysokości nienależnie pobranych świadczeń.
5. Sposobu prowadzenia postępowania administracyjnego - przed umorzeniem lub rozłożeniem na raty nienależnie pobranych świadczeń - zmierzającego do ustalenia czy zachodzą szczególne okoliczności, dotyczące sytuacji rodziny, uzasadniające takie działania.
6. Sposobu informowania świadczeniobiorców (przy ustalaniu prawa do zasiłku pielęgnacyjnego na czas określony) o warunkach, jakie należy spełnić w przypadku utraty ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, aby uzyskać kontynuację pobieranego świadczenia.

(akta kontroli str. 57-67)

W okresie zasiłkowym 2013/2014 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim nie prowadzono postępowań administracyjnych dotyczących:

- nienależnie pobranych świadczeń;
- umorzenia nienależnie pobranych świadczeń;
- rozłożenia na raty kwoty nienależnie pobranych świadczeń podlegających zwrotowi;
- uchylania własnych decyzji administracyjnych.

W związku z powyższym, nie można było dokonać kontroli spraw z zakresu zagadnień wymienionych powyżej - w punktach 4 i 5 - a tym samym nie można było dokonać ich oceny.

Natomiast dokonując oceny spraw z zakresu zagadnienia wyszczególnionego powyżej – w punkcie 3 – ustalono, że w okresie zasiłkowym 2013/2014 jednostka kontrolowana nie uchylała własnych decyzji administracyjnych, co należy potraktować jako zastosowanie się do wydanego zalecenia pokontrolnego mówiącego o tym, żeby „nie uchylać własnych decyzji administracyjnych - będących w obiegu prawnym i posiadających wady - w trybie art. 113 Kpa mówiącego o prostowaniu oczywistych pomyłek”.

(akta kontroli str. 68-70/1)

Kontroli i analizie poddano:

- 10 postępowań administracyjnych w sprawie przyznania świadczeń pielęgnacyjnych (w okresie od 1 lipca 2013 roku do 31 października 2014 roku), co stanowiło 100% prowadzonych w MOPS postępowań w tych sprawach – akta spraw osób wyszczególnionych w arkuszu B poz.: 1 -9, 15).
(akta kontroli str. 70/2, 71)
- 18 postępowań administracyjnych w sprawie przyznania zasiłku pielęgnacyjnego w okresie zasiłkowym 2013/2014, co stanowiło 27,69% prowadzonych w MOPS postępowań w tych sprawach - akta spraw osób wyszczególnionych w arkuszu A poz.: 1 - 18.
(akta kontroli str.137)

Oceny spraw z zakresu zagadnień wymienionych - powyżej – w punktach 1, 2 i 6 dokonano na podstawie analizy akt spraw prowadzonych w MOPS w Górowie Iławeckim. Kontroli i analizie poddano akta spraw osób wyszczególnionych w arkuszu A i B - arkusze te włączono do akt kontroli.

(akta kontroli str.71, 137)

Akta spraw dotyczących przyznawania zasiłków pielęgnacyjnych wybrano losowo, natomiast akta spraw dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych zostały skontrolowane w 100%. Powyższe akta analizowano pod kątem wykonania zaleceń pokontrolnych wydanych w wyniku przeprowadzonej w MOPS w Górowie Iławeckim - w dniach od 23 do 31 października 2012 roku - kontroli problemowej.

Zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r. poz. 1548) wszystkie decyzje dotyczące przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego po 30 czerwca 2013 roku wygasły z mocy prawa. Uwzględniając zmiany wynikające z przepisów prawa, oceny realizacji zagadnienia wymienionego powyżej - w punkcie 1 - dokonano za okres od 1 lipca 2013 roku do 31 października 2014 roku.

Analiza akt spraw objętych kontrolą wykazała, że:

1. Podejmowano działania zmierzające do dokumentowania posiadania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego przez osoby składające wnioski. Jednakże w sposób nierzetelny dokumentowano fakt spełniania wszystkich kryteriów ustawowych niezbędnych do uzyskania uprawnienia do pobierania świadczenia. W czasie trwania kontroli uzupełniono akta spraw w tym zakresie tj. udokumentowano fakt spełniania wszystkich kryteriów ustawowych zarówno przez wnioskodawcę, jak i przez osobę wymagającą opieki. Na podstawie analizy uzupełnionych akt stwierdzono, że wszystkie osoby, którym przyznano świadczenia w okresie od 1 lipca 2013 roku (do dnia kontroli), pobierały te świadczenia zasadnie – akta spraw osób wyszczególnionych w arkuszu B poz.: 1-9, 15.
(akta kontroli str.71-136)
2. O opłacaniu lub nieopłacaniu (z podaniem przyczyny) składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne informowano w uzasadnieniu decyzji administracyjnej przyznającej świadczenie.
(akta kontroli str. 76-79, 86-88, 93-94, 97-98, 105-106, 113-114, 121-122, 125-126, 133-134, 207-208)
3. Po dokonanej analizie akt spraw prowadzonych w MOPS ustalono, że osoby pobierające zasiłki pielęgnacyjne były informowane o warunkach, jakie trzeba spełnić, aby uzyskać kontynuację pobierania zasiłku pielęgnacyjnego - w przypadku utraty ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Pouczenie to zamieszczone było zarówno w decyzji, jak i w odrębnym dokumencie (podpisywanym przez Kierownika jednostki kontrolowanej). Jednakże zapisy pouczenia były niezgodne z obowiązującym stanem prawnym. Ustawa o świadczeniach rodzinnych została znowelizowana w tym zakresie 1 stycznia 2013 roku (Dz.U. z 2012 r. poz. 1548) - czego nie uwzględniono w stosowanych pouczeniach - akta spraw osób wyszczególnionych w arkuszu A poz.: 1 - 18.
(akta kontroli str. 137-206)

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono uchybienie powtarzalne występujące w znaczącej ilości, tj.:

- Stwierdzono, że w aktach 18 spraw na podstawie, których (w wyniku prowadzonego postępowania administracyjnego) przyznawane były zasiłki pielęgnacyjne pouczenia dotyczące warunków, jakie należy spełnić, aby uzyskać kontynuację pobierania zasiłku pielęgnacyjnego w przypadku utraty ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności nie były zgodne z obowiązującym stanem prawnym w tym zakresie - akta spraw osób wyszczególnionych w arkuszu A poz.: 1 - 18.
(akta kontroli str. 137-206)

Skutek ustalonego uchybienia:

Niestosowanie jasnych, wyczerpujących i dostosowanych do obowiązującego prawa pouczeń może prowadzić do braku wiedzy świadczeniobiorcy w zakresie warunków, jakie należy spełnić, aby uzyskać kontynuację pobierania zasiłku pielęgnacyjnego w przypadku utraty ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, a tym samym może wpływać na brak ciągłości pobierania zasiłku pielęgnacyjnego.

Przyczyną powstania stwierdzonego uchybienia był nienależyty nadzór Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą, w tym nad uwzględnieniem podczas ich realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku ze stwierdzonym uchybieniem wnoszę o podjęcie stosownych działań mających na celu jego wyeliminowanie poprzez realizację następującego zalecenia:

- Stosować dostosowane do obowiązującego prawa, jasne i wyczerpujące pouczenia w zakresie warunków, jakie należy spełnić, aby uzyskać kontynuację pobierania zasiłku pielęgnacyjnego w przypadku utraty ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

Proszę Panią Kierownik o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że - stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej - od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z paszamiem
wz. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Grażyna Kluge
WICEWÓJEWODA